

EEN VAST VERBOND.

Hoo is dan de hoop van heel een natie vervuld; opnieuw heeft de Oranje-stam gebloeid! Dagen van blijde verwachting, maar ook van angstige vreeze, gingen voorbij, en zóó groot was de spanning, dat een gansch volk de uren begon te tellen, de uren, die al verstreken waren, en die nog verstrijken zouden, eer Maar daar ontstond ongewone drukte op de straten; een voorbijvliegende telegrafist had een woord in den wind geworpen, nu niet met een lach om de lippen, die spot met wat daarbinnen in het hart van heel een natie bangt en pijnigt bij den ongeboren jubel, die haakt aan 't licht te komen, neen, thans met een glinsterend gelaat, en een traan van verrukking in 't oog. Wie door een lach ooit werd bedrogen, — „een traan, een traan misleidde nooit!” — „Een prinses,” zoo had de jonkman geroepen, en reeds lang was hij uit het gezicht verdwenen. Maar hoe zou het oog hem ook volgen op zijn vliegwiél, het oog, dat zelf dof staarde door den glans van geluk heen, die het overtoog op dat ééne woord: „Een prinses!” Hoe hem volgden, daar men elkaar gelukwenschte, omarmde, en straks naar binnen stormde om zich met het geliefde oranje te tooien, of de nationale driekleur te doen wapperen in den wind. „Een prinses!” En de oude toren, ongewoon aan die beweging daar beneden onder zijn anders zoo kalme, stijve Hollanders en Zeeuwen en Friezen, hij schudde het grijze hoofd bij de beweging, die zijn *onderdanen*, daar aan zijn voet, reeds in den vroegen morgen maakten. Maar het volk bleef jubelen, als was er een opstand uitgebroken, die zich niet meer stoorde aan zijn hoofdschudden, waarvoor men toch weleer zooveel eerbied toonde! „Een prinses!” tintelde het door zijn steenen hart, en — o! was het dat? — dan kon ook hij, de oude, het niet meer binnenhouden. Wat zijn volk bewoog, dat bewoog ook hem, en, terwijl zijn grauwe kop zich bewoog in den wind, beierden de klokken het zwaar uit over de gansche vlakke van Dollart tot Schelde: „Een prinses! Een prinses!”

En nu werd overal zelfs het nog slapende Holland wakker, en, nauw hoorde men dat klokgebom, of men wierp zich in de kleeren, en vloog de straat op om het mede te hooren en mede te jubelen.

Ja, de voorzichtigten en bejaarden trokken de wenkbrauwen nog saam, en vraagden angstig, hoe het met de koninklijke Moeder was, doch nauw waren zij gerustgesteld, of ook hun blonk het oog, en stamelend van aandoening spraken ze tot hun kinderen en kleinkinderen: „Komt, dankt nu allen God!”

Maar niet alleen van Dollart tot Schelde, neen, in heel Europa, neen, ver van over de zee, had men dagen en weken lang de oogen op die ledige wieg in het vorstelijk 's-Gravenhage gehouden, om te zien, wat daar zou neergelegd worden, en wanneer, en of

Zie, wat mag het toch zijn, dat het kleine Holland zoo de belangstelling doet opwekken van vorsten en volken? „Gelukkige vorstin van een rijk volk!” zoo schreef eenmaal een Franschman, toen hij de kroningsfeesten van koningin Wilhelmina te Amsterdam had bijgewoond, en hij borg de roode kokarde weg. „Gelukkige vorstin!” Immers, Gij behoeft niet te vreezen, als Gij daar alleen rondwandelt onder Uw volk, en, zoo zij het U al lastig maken om U toch te mogen zien, och, Gij weet het immers wel: 't is alleen omdat ze U zoo lief hebben, Uw onderdanen! Mogen elders gekroonde hoofden beschermd moeten worden tegen den haat en de ontevredenheid der volken, hier moet slechts de liefde, als der kinderen voor hun moeder, beteugeld. Uw volk leeft met U, rouwt met U, juicht met U, bidt voor U, dankt met U; het is één met U en met Uw huis. En: „So wat God saâmbond, dat en scheidt de mensch noijt!” Gelukkige vorstin, de liefde Uws volks droeg U, als kind, in haar armen, droeg U naar den troon, droeg U naar het hoogaltaar van Uw echt, droeg U onder gebeden naar de vorstelijke kraamkamer, en het wachtte daar weken en dagen lang, voor den drempel geknielend, en het wacht thans nog, tot het U straks, God geve het! juichend naar buiten dragen mocht: een blijde moeder met haar „prinses!”

't Is, of het Vorstelijk Echtbaar en de Redacteur van „Timotheüs” elkaar wél verstonen! Het eerste noemt zijn jonge spruit Juliana, en roept voor onzen geest terug het vriendelijk beeld der stammoeder onzer Oranje-vorsten, als zij op het vorstelijk Dillenburg al haar zonen offert om Gods wil op het altaar van Hollands vrijheid, haar Willem en Jan, haar Lodewijk en Adolf, haar Hendrik, om Holland „ghetrouw te blijven tot in den doet!” En de laatste zendt ons een plaat, welke een beslissende ure weergeeft in het leven van dien Willem, in wien Oranje en Nederland één werd.

Haarlem was gevallen, en, behalve de 4000 burgers, die sneuvelde waren, hadden de Spaansche beulen „naar hun beste weten” 1736 personen gelangen, onthoofd en verdrinken. Aan allen was het hart ontzonken, en nu het Alva gelukt was, Noord en Zuid vanéén te scheiden, nu was, ook in het oog van den dapperste, alle verdere tegenweer doelloos. Hij weet het ook wel, de groote Zwijger! Eenzaam zit hij neer op het Prinsenhof in het oude Delft. Hij is naar Holland gegaan, „om te zien, wat God behagen zal!” Hij zal daar zijn zaken staande houden, zoolang hij kan; dáár zoekt hij zijn graf. En toch . . . maar neen! „Godes kercke sal triumfeeren, al isset, dat wij versincken sullen.”

Daar valt zijn oog op het pakket brieven, dat men hem met lijfsgevaar gebracht heeft. Hij neemt één daaruit en opent dien. Het schrijven is van de hand van Sonoy, den onverwinnelijken verdediger van het Noorderkwartier. Hoe! Ook dezen zonk het hart in de schoenen! „Zoo Uwe vorstelijke genade,” aldus schrijft hij, „eenig verdrag tot verleening van bijstand met een of anderen machtigen vorst heeft aangegaan, zoo is het van het hoogste belang, al de steden daarvan kennis te geven, om de lieden in hun druk te vertroosten.”

„Een verbond met een machtig vorst? Met wien? Met Engeland?” Een droeve glimlach speelt om zijn mond. „Met Frankrijk?” Hij denkt aan dien bangen nacht van den heiligen Bartholomeüs, en een traan welt op in zijn oog. „Een verbond met een machtig vorst?” . . .

„Ja toch!” Zijn oog valt op dien Bijbel naast hem. Hij staat op, en legt er de hand op. Peinzend staat hij daar! Wat er omging in zijn ziel? Niemand heeft het ooit van den Zwijger gehoord. Maar een glans van vertrouwen verspreidt zich over het door zorg en smart gegroefde gelaat. Hij begeeft zich naar zijn schrijftafel, hij neemt de pen, en schrijft: „Erentfeste! Gij wilt, dat men u zou laten weten, of wij ook met eenigen grooten, machtigen Potentaat in vasten verbond staan, waarop wij niet laten u voor antwoord te geven, dat aler wij ooit deze zaak en de beschermenis der Christenen en andere verdrukten in dezen lande aangevangen hebben, wij met den alleroppersten Potentaat der Potentaten alzulken vasten verbond gemaakt hebben, dat wij geheel verzekerd zijn, dat wij en alle degenen, die daarop vastelijk betrouwen, door Zijn geweldige en machtige hand ten leste nog ontzet zullen worden, spijt Zijne en onze vijanden.”

Hij sloot den brief en drukte daarop zijn prinselijk zegel: „Saevis tranquillis in undis!” Gerust temidden van den vloed.

En nu, wie bracht ze saam: dien leeuw van Nassau en zijn welpen, met die stroeve, tegen de Duitschers ingenomen oude Hollanders? Wie gordde dien jongen vreemdeling, om voor dat volk te offeren goed en bloed? Wie deed dien Hollanders hun Egmonds en Brederodes en zooveel anderen humer edelen voorbijzien, om, naast God, op hem te steunen, op hem, den jongen Duitscher alleen? Wie gaf het hem in hoofd en hart, hem, den Katholiek, den vriend en steun van Karel V, om Hollands ketters te verdedigen tegen diens zoon, den zwarten Philips? Wie deed Holland welveren, als het een Oranje aan de spits had, ook al mocht deze geen enkele zegepraal boeken, en wie deed het in onspoed ver-zinken, als het zich verbeeldde geen deel te hebben aan Oranje, noch erve aan de zonen van zijn huis, ook al had het den bekwamen De Witt aan het stuurroer van den staat? En toen Hollands volk Oranje in ballingschap zond! Maar neen! Geef het antwoord, en ge weet, waarom Oranje en Nederland elkander zoo lief hebben; ge hebt den „Ersteim Bunde” gevonden. God bracht Oranje en Neerland saam!

En Gij, afgebeden Vorstenkind, Gij zijt ons het levend bewijs, dat Hij aan Nederland en Oranje in genade blijft gedenken. Goede engelen waken bij Uw wieg, en onder hen de genius der traditie, en de liefde van heel een volk. Hoor, het gebed van zoo velen stijgt op tot den troon van den Potentaat der Potentaten, dat Hij Uw kostbaar en teeder leven voor ons spare, dat Hij Uw koninklijke Moeder herstelle, dat Hij het Uw koninklijk Ouderpaar steeds in de ziel doe leven, dat Gij, telg der Oranjes, niet slechts hun kind zijt, maar allereerst en allermeest het kind der gebeden van tienduizenden: Hollands kind, zooals — Uw Koninklijke Moeder weet het wel — zooals Zij het eenmaal was! God geve Uw koninklijken Ouders wijsheid U op te voeden, waardig de nagedachtenis van een Willem, die een vast Verbond met God had gemaakt, en in de moeilijkste tijden op Hem leunde; waardig den naam van de doorluchtige Vrouwe uit Dillenburg.

Prinses Juliana! Nóg kunt Gij het niet verstaan, maar immers, als Gij verstaan kunt, hoe lief Neerlands volk U heeft, dan zult ook Gij spreken, niet waar, wat Uw Koninklijke Moeder eenmaal te Amsterdam sprak, toen de politie dat volk op verren afstand van Haar houden wilde:

„Daar moet geen slagboom zijn tusschen Mijn volk en Mij!”

P. J. K.

